

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni av. Oljita, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprojemajo. Za oznanila se plačuje od navadno vratice, če se natlačo enkrat 8 kr. dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Novo štetje ljudi se približuje.

Državni zakon z dne 29. sušca 1869. ukazuje ljudi in živino prešteti vsako deseto leto. Vsled tega vršilo se je takšno štetje leta 1871. v prvič, l. 1881. v drugič in meseca januarija 1891. bode isto godilo se v tretjič. Za nas Slovence je ovo štetje zaradi tega velevažno, ker imamo popraviti pogreške, pomote in nedostatke, kateri so se godili nam Slovincem na veliko narodno škodo pri zadnjem štetju. Umestno in potrebno je toraj, da poizvemo, kako se ima štetje vršiti zakonito na korist resnici in kaj imajo pri tem opravilu storiti slovenski domoljubi! Danes govorimo o prvem!

Šteli bodo ljudi in živino v občinah po okolica in tukaj po hišnih številkah. Zato župani sedaj skrbijo, da zadobi svojo število vsaka hiša, kder morejo ljudje prebivati.

Štetje samo vršilo bode se pa drugače na deželi ali sploh v kmetijskih občinah in drugače v Mariboru, Celji, Ptuj in tistih mestih, trgih in občinah, katerim prepusti c. kr. namestništvo ovo opravilo. Na kmetih bodo toraj okrajna glavarstva štetje vodila po štetnih komisarijih, katerih imajo občine izbrati ter za njihovo sposobnost jamčiti. Na določeni dan bodo hišni gospodarji in zasebniki prihajali pred štetnega komisarja in odgovarjali na vprašanja, določena in nastavljena za statistične podatke.

Izpovedano zabeležuje komisar sproti v vže pripravljene pole. Po skončanem delu zložijo se vse napisane pole za eno okolico in zvežejo v posebno knjigo ter pri okrajnem glavarstvu založijo. Iz teh knjig smejo snemati se le prepisi. Glavar more dovoliti sleharnemu, da vanjo pogleda. Ako kdo zapazi kakšno pomoto, more jo takoj naznaniti in glavarstvo ima nalogo reč preiskati, pomoto popraviti in popravek v polji, na prostorčku za opomnje zabeležiti.

Nekoliko drugače pa bodo šteli v Mariboru, Celji, Ptuj in tem mestom zastran štetja jednako postavljenih drugih mestnih, trških itd.

občinah. Tukaj bodo dotični občinski uradi sami vse štetje opravljali in završevali. Da se pa zaprečijo nedostatki in krivice, zaukazano je štetje po tiskanih naglasnicah (Anzeiger-Zettel). Vsak župan mora jih dostaviti sleharnemu hišnemu ali njegovemu zastopniku. Ta jih ima razdeliti med vse v dotični hiši prebivajoče stranke, da same zapišejo in naglasnične predelke popolnijo po tiskanem navodu, ki mora tudi priložen biti. Le takrat sme hišni gospodar ali njegov zastopnik sam naglasnico popolniti, če ne zna dotična stranka ali oseba pisati. Pospisane naglasnice se na posled poberó, v posebno knjigo zvežejo in okrajnemu glavarstvu izročijo.

Kdor bi se štetju umaknil ali neresnično izpovedal, tega morejo kaznovati s platežem od 1 do 20 gld. ali z zaporom do 4 dni.

To so poglavitna določila, posneta po zakonu od l. 1869. in po ministerski odredbi z dne 9. avgusta 1890. kazočej, kako se ima leta 1891. vršiti štetje ljudi. Straženski.

Dež. zbor in ljudska šola.

II. Jezik ljudstva hrani in brani duha njegove narave. Ako se zatira ljudstvu jezik, boli to vsacega izmed ljudstva, malo ne, kakor da se mu trga jezik iz njegovih ust. Sila ostro, pa za to-le hišo neporabno besedo — surovež — ima Schäffle za tiste, ki se zagrešijo v tem zoper celo ljudstvo. Ako imenuje, gospóda, Vaš sloviti vzgojeslovec Diesterweg, čegar stoletnica se obhaja letos v vseh učiteljskih društvih in to po pravici, nemško vzgojo po nemškem načinu in v nemškem duhu in ako sodi, da vzbuja nemško narodna vzgoja nemško-narodno zavest, tedaj se pač ne more nam šteti za zlo, če mi želimo, zahotevamo, térjamo za-se narodno vzgojo, slov. ljudsko šolo.

Ni ga ljudstva v Avstriji, da se mu drzne kdo ponujati še dendenešnji kaj tega, kar se ponuja v tem oziru nam štajarskim Slovincem. Kljubu